

Kansallinen kaupunkipuisto Helsinkiin! – liike

4.3.2016

Helsinki ansaitsee upean kansallisen kaupunkipuiston

Me kansallisen kaupunkipuiston kannattajat ja 76 kaupunginosayhdistystä ja muuta tahoa haluamme Helsinkiin kansallisen kaupunkipuiston. Nyt on tärkeää arvioida monipuolisesti ja viisaasti, mitä säilytämme ja vaalimme tuleville polville ainutlaatuisessa Helsingissä. Haluamme myös edistää modernia ajattelu- ja toimintatapaa ja avointa vuorovaikutusta.

Kansallinen kaupunkipuisto Helsinkiin! -liikkeen päämääränä on idästä länteen ja etelästä pohjoiseen ulottuva urbaani uuden ajan kaupunkipuisto. Helsingissä puheenaolevia alueita on jo pitkään kehitetty viheralueina. Nyt on tärkeää nostaa tämä verkosto yhdeksi vahvasti tunnistettavaksi kokonaisuudeksi, joka kirkastaa Helsingin identiteetin luonto- ja kulttuurikaupunkina. Kansallinen kaupunkipuisto on erinomainen väline tämän arvokkaimman kokonaisuuden määrittelyyn. Valmisteilla olevassa yleiskaavaehdotuksessa tätä mahdollisuutta ei ole vielä käytetty hyödyksi. Voimakkaasti kehittyvä pääkaupunki ja kansallinen kaupunkipuisto yhdessä luovat ainutlaatuisen luonnon, meren ja tiiviin kaupungin vuoropuhelun ja Helsingistä ekokaupungin, josta voivat hyötyä asukkaat, matkailijat ja koko Suomen elinkeinoelämä.

Kaikki hyötyvät kansallisesta kaupunkipuistosta

Pääkaupunkiin on mahdollista luoda kansainvälisesti poikkeuksellisen upea kansallinen kaupunkipuisto, koska kaupungin keskusta sijaitsee niemellä meren ympäröimänä. Kokonaisuus muodostuisi olemassa olevista osista; saariston ja merenrantojen, Vantaanjoen ja kaupunkipuistojen, puistojen ja luonnonmetsien sekä arkkitehtonisten kortteleiden ja muiden kulttuuriympäristöjen muodostamasta yhtenäisestä verkostosta

Nyt Helsingin arvokkaimmat luonto- ja kulttuurialueet ”uinuvat ruususen unta”. Kansallisen kaupunkipuiston avulla niistä voidaan rakentaa yhtenäinen alue ja identiteetti, jolla on tuhat tarinaa ja tunnistettavaa palvelua. Mm. asukkaat, oppilaitokset ja päiväkodit, kulttuuritoimijat, liikunta-sektori, matkailu ja muu elinkeinoelämä voivat hyödyntää kansallista kaupunkipuistoa monin eri tavoin palveluissaan ja markkinoinnissaan.

Miten muualla

Kansallinen kaupunkipuisto on Suomessa kahdeksassa kaupungissa. Hämeenlinnan puisto on vanhin (perustettu v. 2001). Turun Ruissalo ja Aurajoen varret, Porvoo ja Porin historiallinen keskusta sijaitsevat kansallisessa kaupunkipuistossa

Maailman ensimmäinen kansallinen kaupunkipuisto perustettiin v. 1995 Tukholmaan (Kungliga Nationalparken, <http://www.nationalstadsparken.se>).

Puistokulttuuria edistävä The European Garden Heritage Network palkitsi vuonna 2014 Suomen kansallisten kaupunkipuistojen verkoston. Palkinto myönnettiin ensimmäisen kerran suurille konsepteille ja omassa sarjassaan kaupunkipuistoverkosto oli ylivoimainen voittaja. ”Kansallinen kaupunkipuisto on ilmastoteko, positiivisesti tulevaisuuteen katsova, taloudellisesti ja henkisesti kestävä vaihtoehto kaupungin kehittämisessä”. (Liite 1).

Kansalliselle kaupunkipuistolle määritellään rajat ja tehdään hoito- ja käyttösuunnitelma

Kansallisella kaupunkipuistolla tulee olla selkeät rajat, jotka määritellään kaavoituksessa. Puistolle tehdään oman hoito- ja käyttösuunnitelma. Kaupungin virastot hoitavat ja kehittävät kan-

sallisen kaupunkipuiston kokonaisuutta koordinoitua yhteistyössä kuntalaisten kanssa. Uuden teknisen (ympäristö) toimialan muodostaminen tehostaa olennaisesti puistokokonaisuuden suunnittelua ja hoitoa. Nykyiset resurssit voidaan kohdentaa entistä paremmin yhteisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttamiseen.

Kaupungilla on päätävävalta kansallisen kaupunkipuiston perustamisessa ja toteuttamisessa

Kansallista kaupunkipuistoa koskeva päätösvalta on kaupungin käsissä, koska kaikki maankäyttö- ja rakennuslaissa todetut toimenpiteet kansallisen kaupunkipuiston synnyttämiseksi ovat kunnan oman päätöksenteon varassa. Helsinki hakijana on avainasemassa alueen säilyttämisvaatimusten toteuttamisessa, valmistelu- ja hakemusprosessissa sekä hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnassa.

Puisto voidaan perustaa vain kunnan hakemuksesta. Helsinki olisi siten sekä hakemuksen valmistelija että hakija (MRL 68 §). Muut alueen hoidon ja käytön kannalta tarpeelliset määräykset annettaisiin hoito- ja käyttösuunnitelmassa (MRL 69 §).

Kaupunki - eri tahojen yhteistyönä - laatii hoito- ja käyttösuunnitelman, jonka ympäristöministeriö hyväksyy sellaisenaan. Kun ministeriö on ollut informoituna prosessin kuluessa, on hyväksymisprosessi ollut tähän mennessä lähinnä muodollisuus. Tämänkään lainkohdan kautta valtiolta ei voi siirtää päätävävaltaa kaupungilta itselleen. Kun puiston suunnitelma on hyväksytty ministeriössä, kaupunki toteuttaa sitä omana työnään (MRL 70§, 3. mom).

Kansallisiin kaupunkipuistoihin liittyvistä määräyksistä ja päätävävallasta on laadittu erillinen muistio (Liite 2).

76 yhdistystä ja yhteisöä haluaa kansallisen kaupunkipuiston Helsinkiin

53 kaupunginosayhdistystä ja 23 muuta yhteisöä ovat allekirjoittaneet yleiskaavaluonnokseen liittyvän ehdotuksen, että Helsingin kaupunki tekee selvityksen kansallisen kaupunkipuiston aluerajauksesta yhteistyössä asukasyhdistysten kanssa ja hakee päätöstä puiston perustamiseksi (Liite 3).

Allekirjoittajayhteisöt edustavat hyvin laajaa kaupunkilaisjoukkoa eri puolilta kaupunkia (Liite 4). Syyskuun lopussa avautui netissä Kansallinen kaupunkipuisto Helsinkiin! -kuntalaisaloite www.kuntalaisaloite.fi/fi/aloite/2057 (Liite 5). Perinteiseen adressiin kerätään tukijoita koko talven ajan.

Kansallisen kaupunkipuiston perustamisselvitys ja periaatepäätös

Kaupunkilaiset kannattavat vahvasti kansallisen kaupunkipuistoselvityksen tekemistä. Mukana jo olevan 76 yhteisön voimin voidaan selvitystyöhön kytkeä rakentava ja laaja vuorovaikutus sekä paikallistuntemus. *Esitämme, että Helsingin kaupunki käynnistää välittömästi tarvittavan selvityksen kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi Helsinkiin. Avoimen selvitystyön ja dialogin kautta syvennetään luottamusta yleiskaavan valmisteluun ja taataan kaupungin tasapainoinen, kestävä kehittäminen.*

Kansallinen kaupunkipuisto Helsinkiin!-liike on tehnyt hankehakemuksen Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden ohjelmaan (Suomi100). Siinä *esitämme, että Helsingin kaupunki teki itsenäisyyspäivänä 2017 puiston perustamisesta periaatepäätöksen itsenäisyyspäivänä 2017, ja että pääkaupungin kansallinen kaupunkipuisto perustettaisiin Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuoden kärkihankkeena.*